

Vergaderjaar 2020–2021

21 501-30

Raad voor Concurrentievermogen

Nr. 523

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 1 maart 2021

De vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat over de brief van 17 februari 2021 inzake de geannoteerde agenda van de informele videoconferentie Toerismeraad van 1 maart 2021 (Kamerstuk 21 501-30, nr. 522).

De vragen en opmerkingen zijn op 22 februari 2021 aan de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat voorgelegd. Bij brief van 26 februari 2021 zijn de vragen beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Renkema

De adjunct-griffier van de commissie,
Reiners

Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Geannoteerde Agenda informele Toerismeraad

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de Geannoteerde agenda van de informele videoconferentie Toerismeraad 1 maart 2021. Deze leden hebben hierover geen verdere vragen of opmerkingen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de Geannoteerde agenda van de informele videoconferentie Toerismeraad 1 maart 2021. Deze leden hebben daarover de volgende vragen en opmerkingen.

De leden van de CDA-fractie lezen dat randvoorwaarden voor veilige bestemmingen en veilig transport, waaronder duidelijke communicatie naar burgers en bedrijven, van belang zijn «voor een succesvol herstel van de sector en een vruchtbaar toerismeseizoen». Deze leden onderschrijven dit en zijn benieuwd welke acties er op deze terreinen worden ondernomen. Zij zien uit naar het kabinetsstandpunt over een vaccinatieisdocument/paspoort en de ethische en juridische afwegingen daarbij.

De Commissie heeft op 13 mei richtlijnen ontworpen voor (het opstarten van) veilig toerisme, zowel op het gebied van transport als accommodaties. U bent hierover geïnformeerd op 4 juni.¹ In Nederland hebben sectoren protocollen ontwikkeld die de veiligheid van bezoekers en werknemers waarborgen. Deze zijn ook komend seizoen van kracht.

Burgers en bedrijven kunnen voor meer informatie terecht op de website van het Ministerie van Buitenlandse Zaken: www.nederlandwereldwijd.nl. Voor de buitenlandse bezoeker communiceert ook het NBTC over de veiligheidsmaatregelen in Nederland. Ik zal tijdens de Toerismeraad van 1 maart nogmaals het belang benadrukken van duidelijke communicatie voor burgers en bedrijven.

Het kabinet bereidt momenteel een standpunt voor naar aanleiding van het advies van de Gezondheidsraad van 4 februari jl.² Streven is om dit standpunt begin maart aan de Kamer te zenden. In haar positie gaat het kabinet in op de mogelijkheden dan wel onmogelijkheden om rechten en plichten, zoals de mogelijkheid tot reizen, te koppelen aan zo'n vaccinatiebewijs.

De leden van de CDA-fractie danken de Staatssecretaris voor de brief met als onderwerp Actieprogramma Gastvrijheid en stand van zaken moties (Kamerstuk 26 419, nr. 95) en de beide bijlagen daarvan (Herijkte Actieagenda voor de Gastvrijheidssector en Prioriteiten NBTC), die zij separaat hebben ontvangen. Deze leden waarderen de voortvarende wijze waarop de Staatssecretaris met de uitvoering van de motie van het lid Von Martels c.s. over het beter benutten van regelingen en instrumenten (Kamerstuk 35 420, nr. 155) aan de slag is gegaan. Deze leden zijn benieuwd binnen welke termijn het tweede deel van het stappenplan gaat worden uitgevoerd, dat wil zeggen het «met brancheorganisaties en ondernemers diepgaander onderzoeken welke regelingen/instrumenten

¹ Kamerstuk 22 112, nr. 2878.

² «Ethische en juridische afwegingen COVID-19-vaccinatie», <https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2021/02/04/ethische-en-juridische-afwegingen-covid-19-vaccinatie>.

de grootste meerwaarde voor de sector kunnen hebben en welke eventuele knelpunten op te lossen zijn om betere benutting mogelijk te maken». De leden van de CDA-fractie constateren dat uit het Actieprogramma Gastvrijheid nadrukkelijk het belang van samenwerking met de regio's naar voren komt, iets wat deze leden belangrijk vinden. Verwacht de Staatssecretaris dat het geactualiseerde Actieprogramma ook zal leiden tot meer samenhang bij provincies, en een betere stroomlijning van beleid en middelen? Kan zij aangeven hoe snel de verschillende acties, ook die waar de provincies actiehouders zijn, gaan worden opgepakt? Bestaat hier een tijdsfad voor?

Het doel van de samenwerking in de Taskforce en de opgestelde herijkte «Actieagenda voor de gastvrijheidssector» is om de samenhang en synergie tussen beleid en activiteiten van deelnemende partners te vergroten. De volgende stap is om samen een concreet werkprogramma te maken waarin partijen vanuit de Taskforce actiehouders zijn van een aantal acties. In het werkprogramma worden taken, verantwoordelijkheden en een tijdsfad per actie zijn benoemd. Eén van de acties die hierbij invulling krijgt is het vervolg van de uitvoering van de motie van het lid Von Martels c.s.³ De provincies zijn zelf verantwoordelijk voor de samenhang van provinciaal beleid en hun inzet in de Taskforce. De komende maanden maken zij een interprovinciale agenda, mede gebaseerd op de herijkte Actieagenda voor de gastvrijheidssector.

Hoeveel fulltime-equivalent (fte) binnen het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat houdt zich thans met vrijetijdseconomie bezig? Verschilt dit ten opzichte van voorgaande jaren?

De ambtelijke capaciteit van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) is niet verdeeld over economische sectoren. Voor grote sectoren zijn accounthouders beschikbaar, zo ook voor de gastvrijheidssector. Afgelopen jaar is er door veel medewerkers van het ministerie en andere ministeries gewerkt met en voor de gastvrijheidssector in verband met de COVID-19-crisis.

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de prioriteiten van het Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen (NBTC), te weten «scenarioplanning», «marktfocus», «kennis & inzichten», «aanbodontwikkeling» en «marketingactiviteiten». Deze leden zijn positief over de aandacht hierin voor onder andere digitale innovaties, een toekomstbestendige strategie voor de bruine vloot en kleinschalig toerisme. Zij vragen of uitvoering van de motie van de leden Von Martels en Schonis over de naamsbekendheid van middelgrote en kleinere culturele instellingen vergroten onder buitenlandse toeristen (Kamerstuk 26 419, nr. 86) en het amendement van de leden Aartsen en Von Martels over middelen voor het project data-alliantie toerisme (Kamerstuk 35 300 XIII, nr. 19) ook binnen deze prioriteiten passen, en beide alsnog gaan worden uitgevoerd?

Zowel de activiteiten die de naamsbekendheid van culturele instellingen onder buitenlandse toeristen vergroten als specifieke projecten die worden uitgevoerd met behulp van de middelen voor het project Data Alliantie vormen onderdeel van de prioriteiten van het Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen (NBTC). De motie van de leden Von Martels en Schonis⁴ over de naamsbekendheid betreft een marketinggerichte vraag waarvoor internationale promotie nodig is. NBTC is voornemens om zodra de COVID-19-maatregelen het weer toestaan samen met regio's

³ Kamerstuk 35 420, nr.155.

⁴ Kamerstuk 26 419, nr. 86.

en steden internationale marketingactiviteiten hierop uit te voeren. Dit vergt naast inzet van NBTC ook (financieel) commitment van regionale partners. Doelgerichte marketing ten behoeve van bezoek aan de regio, inclusief bezoek aan regionale culturele instellingen, maakt hier onderdeel vanuit.

De middelen uit het Amendement van de leden Aartsen en Von Martels worden aangewend voor specifieke onderzoeksprojecten binnen de Landelijke Data Alliantie in de periode van 2021–2022. Deze Data Alliantie is onderdeel van de reguliere activiteiten van NBTC. Onderdelen van de onderzoeksprojecten zijn ook benoemd op de lijst met prioriteiten.

Ten aanzien van het NBTC zouden deze leden de Staatssecretaris willen vragen te reflecteren op de rol van het NBTC. Wordt deze in haar ogen nu meer in positie gebracht, ook met en richting provincies? Denkt de Staatssecretaris dat het meerwaarde heeft om ten behoeve van een volgende kabinetsperiode de verschillende vormen van toeristische promotie nog eens tegen het licht te houden en daarbij onder andere te kijken naar doeltreffendheid en doelmatigheid?

De subsidiebeschikking 2020–2023 van NBTC bevat vier beleidsdoelen⁵. Voor het realiseren van de beleidsdoelen wordt op meerdere terreinen samengewerkt met provincies. Daarbij is een van de beleidsdoelen expliciet gericht op de samenwerking met regio's: het faciliteren van regio's en steden om zich optimaal te ontwikkelen. Belangrijk hierbij is dat ook aan de kant van de regionale en lokale partners volle betrokkenheid wordt georganiseerd.

De laatste evaluatie naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van de activiteiten van het NBTC is begin 2019⁶ uitgevoerd ten behoeve van de kaderbeschikking 2020–2023. Ook voor de volgende subsidieperiode wordt een evaluatie uitgevoerd. Gezien de ontwikkelingen in de sector is het belangrijk om te onderzoeken of de huidige inzet van NBTC aansluit bij de beleidsdoelen, daarbij komt ook doeltreffendheid en doelmatigheid aan de orde.

De leden van de CDA-fractie zijn benieuwd naar de Europese Agenda voor Toerisme waaraan wordt gewerkt, en de focus op duurzame ontwikkeling en spreiding van toerisme. Is reeds bekend wat het traject en tijdsplan zijn voor deze Europese Agenda zullen zijn? Is de verwachting dat uit deze agenda ook (wetgevende) voorstellen zullen voortvloeien?

Het tijdsplan voor deze Europese agenda is nog niet bekend. Zodra dit bekend is, zal ik uw Kamer hierover informeren. De verwachting is dat de agenda zich met name zal richten op de langetermijnvisie en het delen van kennis en goede voorbeelden tussen de lidstaten en de Commissie. De Commissie zal naar verwachting niet met wetgevende voorstellen komen.

De leden van de CDA-fractie steunen ten slotte de lijn van het kabinet dat beleidsvoorstellen die verder gaan dan het delen van expertise, onderzoek en kennis «moeten passen binnen de huidige verdeling van verantwoordelijkheden tussen de Europese Commissie en de lidstaten».

---

⁵ Kamerstuk 26 419, nr. 83.

⁶ Kamerstuk 26 419, nr. 75.

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de brief van de Staatssecretaris over de geannoteerde agenda van de informele videoconferentie van de Toerismeraad 1 maart 2021. Deze leden wensen de Staatssecretaris enkele vragen voor te leggen en enkele opmerkingen te plaatsen.

De leden van de D66-fractie lezen dat lidstaten tijdens de Raad kennis zullen uitwisselen over de geleerde lessen met het bestrijden van de coronapandemie tijdens het afgelopen toeristenseizoen. Kan de Staatssecretaris toelichten wat haar inbreng gaat zijn op dit onderdeel? Wat zijn de geleerde lessen voor Nederland die de Staatssecretaris gaat delen? In hoeverre heeft de Staatssecretaris al plannen gemaakt om ongewenste situaties zoals die in het vorige toerismeseizoen voorkwamen dit jaar te voorkomen? Deze leden denken dan vooral aan de onduidelijke communicatie met België waardoor het beeld ontstond dat toerisme aan de Vlaamse kust in plaats van Zeeuws-Vlaanderen, of in Belgisch Limburg door de Belgische autoriteiten werd aangemoedigd. Als zo'n plan nog niet bestaat, kan de Staatssecretaris toelichten of aan een dergelijk plan wel gewerkt wordt?

Ik zal met mijn Europese collega's delen dat het belang van goede samenwerking en overleg des te duidelijker is geworden tijdens de COVID-19-crisis. Er is wekelijks overleg tussen Nederland, België en de aangrenzende Duitse deelstaten. Via dit overleg wordt informatie uitgewisseld over maatregelen en wordt gewerkt aan nadere afstemming. Doel is om te proberen om onder meer genoemde ongewenste situaties te voorkomen, juist ook voor het aankomende seizoen. Daarnaast beoogt de Europese Raadsaanbeveling 2020/1475 coördinatie van maatregelen die het vrij verkeer beperken in reactie op het coronavirus. Deze Raadsaanbeveling is recent gewijzigd naar aanleiding van de nieuwe COVID-19-virusmutaties. U bent separaat geïnformeerd over deze wijziging.⁷

Ook zet het kabinet zich in voor Europese evaluatie van de gevolgen van de COVID-19-crisis voor de interne markt. De Commissie is voornemens om als onderdeel van de update van de industriële strategie die zij in maart presenteert, een evaluatie te doen gericht op de interne markt. Het kabinet vraagt hierbij aandacht voor het vrij verkeer van diensten waar toerisme ook onder valt.

Feit blijft dat besluitvorming over grenzen complex is. De uitkomsten van de besluitvorming zijn door de snel veranderende epidemiologische situatie en de daarop volgende politieke weging van de maatregelen moeilijk vooraf te voorzien en daarom lukt het niet altijd alle betrokkenen tijdig te informeren. Dat hebben we ook gezien met de besluitvorming naar aanleiding van de nieuwe COVID-19-virusmutaties. Zowel Minister Grapperhaus als ikzelf hebben regelmatig bilateraal contact met onze ambtsgenoten op federaal niveau gehad om de grenzen open te houden. Tegelijk zijn grenscontroles en gezondheidszorg nationale bevoegdheden.

*De leden van de D66-fractie lezen de oproep van de ANVR (Algemene Nederlandse Vereniging van Reisbureaus) over reisondernemingen met de aanvullende SBI-code *assurantietussenpersoon*.⁸ De ANVR stelt dat reisondernemingen die als nevenproduct reis- en annuleringsverzekeringen verkopen niet in aanmerking komen voor de Tegemoetkoming*

⁷ Kamerstuk 22 112, nr. 3026.

⁸ Brief van Algemene Nederlandse Vereniging van Reisondernemingen (ANVR) van 26 januari 2021.

Vaste Lasten (TVL). Deze ondernemingen zijn niet in twee verschillende sectoren actief, maar bieden hun klant bij de reis ook een reisverzekering aan. Heeft de Staatssecretaris zicht op om hoeveel reisondernemingen dit gaat? Ziet de Staatssecretaris een oplossing voor dit probleem, aangezien deze ondernemingen hierdoor geen aanspraak kunnen maken op de TVL?

Dat reisondernemingen met SBI-code assurantietussenpersoon voor hun nevenactiviteiten niet in aanmerking komen voor de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) is mij bekend. De TVL-aanvragen van deze ondernemers zijn aangehouden. Ik bekijk op dit moment of hier een oplossing voor te realiseren is. Zodra dat bekend is zal dat aan de betreffende ondernemingen bekend worden gemaakt.

De leden van de D66-fractie nemen kennis van het feit dat een aantal Zuidelijke lidstaten voorstander zijn van een vaccinatiereisdocument. De Europese Raad van 25 en 26 februari 2021 zal zich buigen over een gemeenschappelijke aanpak bij vaccinatiecertificaten. Deze leden vragen de Staatssecretaris of zij de inzet van een vaccinatiereisdocument wenselijk acht. Zo ja, kan de Staatssecretaris toelichten op welke manier zij de vormgeving van zo'n document voor zich ziet?

Ik verwijs u naar het antwoord op de vraag van de CDA fractie over het kabinetsstandpunt.

De leden van de D66-fractie constateren dat tijdens de Buitengewone Europese Raad van 17 tot en met 21 juli 2020 is afgesproken dat alle uitgaven van de Europese Unie in overeenstemming moeten zijn met de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs en het «do no harm»-principe uit de Green Deal.⁹ Deze leden vragen de Staatssecretaris wat de rol van de treinverkeer hierbij is. Deelt de Staatssecretaris de mening dat vakantie per trein beter gestimuleerd kan worden gezien dit een groener alternatief is dan vliegen? Op dit moment is een deel van korte vluchten onderdeel van het hub-and-spokesysteem waarbij een lange intercontinentale vlucht tussen twee grote luchthavens plaatsvindt, om vervolgens met een korte vlucht de eindbestemming te bereiken. Hoe kijkt de Staatssecretaris aan tegen een gecombineerd vlieg-treinticket, waarbij een overstap van vliegtuig naar trein een voor de hand liggende keuze wordt? Acht de Staatssecretaris het Europese treinnetwerk volledig genoeg om te concurreren met auto- en vliegvakanties? Zo ja, kan zij dit toelichten? Zo nee, wat is volgens de Staatssecretaris nodig om treinreizen tot een goed alternatief te maken? Hoe kijkt de Staatssecretaris aan tegen een geharmoniseerde infrastructuur op het spoor op basis van Europese richtlijnen waarbij de Europese Unie toeziet op eenduidige spoorreggeving? Gaat de Staatssecretaris de optie trein als kans benadrukken wanneer het opstarten van het toerismeseizoen weer ter sprake komt? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet? Zal de Staatssecretaris groene reisopties adresseren in de informele Toerismeraad op 1 maart 2021? Zo ja, op welke manier? Zo nee, waarom niet?

Om duurzaam internationaal reizen te bevorderen worden ook in samenwerking tussen publieke en private partijen initiatieven opgezet. Er zijn zes bestemmingen waar de internationale trein als alternatief voor de luchtvaart kan worden gezien: Brussel, Parijs, Londen, Düsseldorf, Frankfurt en Berlijn. NS, ProRail, Schiphol en KLM hebben samen met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat het initiatief genomen voor de Actieagenda Trein en Luchtvaart die op 20 november 2020 aan uw Kamer is aangeboden.¹⁰ De actieagenda heeft tot doel het verder verbeteren van

⁹ Kamerstuk 21 501-20, nr. 1575, p. 2.

¹⁰ Kamerstuk 29 984, nr. 916.

de internationale trein als aantrekkelijk alternatief voor luchtvaart op de genoemde bestemmingen. Onderdeel van de actieagenda zijn het verbeteren van ticketsystemen en de mogelijkheid voor een gecombineerd ticket als een overstap een voor de hand liggende keuze is.

In de afgelopen jaren heeft de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat u via diverse brieven geïnformeerd over de ontwikkelingen van het internationale personenvervoer per spoor en haar ambities op dat vlak. In de meest recente brief van 27 november jl.¹¹ heeft zij uitgebreid toegelicht op welke wijze in Europees verband aan het verbeteren van het internationale personenvervoer per spoor. Belangrijke elementen hierin zijn bijvoorbeeld de op initiatief van Nederland gerealiseerde Ministersverklaring van 4 juni 2020 en het daaruit voortgekomen Europese Rail Passenger Platform. In de brief heeft de Staatssecretaris ook toegelicht dat bilateraal met onze buurlanden wordt samengewerkt, bijvoorbeeld gericht op het verbeteren van de verbindingen Amsterdam–Berlijn, Eindhoven–Düsseldorf en Amsterdam–Brussel.

Internationaal verbinden en kort grensoverschrijdend treinverkeer zijn menukaarten in de ontwikkelagenda Toekomstbeeld OV. De ontwikkelagenda is op 29 januari met de kamer is gedeeld. Substitutie van autovakantie is op reizigersvolume zeer beperkt volgens inschattingen van het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM). Treinvakanties als wintersport, Disney of de Cote d’Azur zijn al wel mogelijk en kunnen worden uitgebreid als de belangstelling toeneemt. In het kader van het Europees Rail Passenger Platform wordt wel nadrukkelijk gekeken naar langere treinverbindingen. Realisatie vraagt veel samenwerking en dit jaar zal er vanuit de EU een nadere invulling geven aan een actieprogramma. De Kamer wordt periodiek op de hoogte gehouden van de voortgang van het internationale personenvervoer per spoor.

Tijdens de informele Toerismeraad zal ik het belang van duurzame ontwikkeling van de toerismesector benadrukken. Dit is namelijk ook voor Nederland een belangrijk aandachtspunt.

De leden van de D66-fractie lezen dat in het Meerjarig Financieel Kader (MFK) 2021–2027 ten opzichte van het vorige MFK een sterkere nadruk op onderzoek en innovatie, klimaat, vergroening, migratie en veiligheid komt te liggen dan in de periode van het vorige MFK.¹² Op welke manier zet de Staatssecretaris in op het MFK vanuit Nederland? In hoeverre zijn de lessen voor Nederland in overeenstemming met het MFK?

De onderhandelingen over het Meerjarig Financieel Kader (MFK) 2021–2027 en het Europees herstelinstrument (*Next Generation EU*) zijn afgerond. De Europese Raad stemde op 10 december jl. in met het akkoord dat was bereikt met het Europees Parlement¹³. Dit wordt momenteel verwerkt in wetgevingsvoorstellen voor programma’s en instrumenten onder het MFK en herstelinstrument. Het kabinet heeft zich in de onderhandelingen ingezet voor een gemoderniseerd MFK waarin meer nadruk ligt op prioriteiten als onderzoek, innovatie, klimaat, duurzaamheid, migratie en veiligheid. In het onderhandelingsresultaat zijn deze prioriteiten geborgd conform de Nederlandse inzet. Zo bevat het akkoord onder andere een sterk Kaderprogramma voor onderzoek en innovatie (*Horizon Europe*) waarin excellentie en impact de leidende criteria zijn. Daarnaast dient ten minste 30% van het MFK en het Europees Herstelinstrument aan klimaat te worden besteed en dienen alle uitgaven

¹¹ Kamerstuk 29 984, nr. 915.

¹² Kamerstuk 21 501-20, nr. 1575, p. 1.

¹³ Kamerstuk 21 501-20, nr. 1638.

in lijn te zijn met de Overeenkomst van Parijs. Specifiek ten aanzien van de Faciliteit voor Herstel en Veerkracht (*Recovery and Resilience Facility*) is vastgelegd dat 37% ten goede moet komen aan klimaat en 20% aan digitaal, zodat de herstelmaatregelen van lidstaten bij aan de groene- en digitale transitie en het bevorderen van economische groei.

De leden van de D66-fractie vragen de Staatssecretaris om een update betreffende uitgegeven vouchers. In het algemeen overleg van 25 september 2020 werd gewezen op het feit dat bedrijven die vouchers uitgegeven hebben deze vouchers vaak niet uit kunnen betalen.¹⁴ Ook werd aangegeven dat volgend jaar geen geld wordt verdiend op al uitgegeven vouchers. In het algemeen overleg werd om een reactie van de Staatssecretaris gevraagd betreffende een voucherfonds. De Staatssecretaris gaf toen aan dat de vraag twee maanden te vroeg kwam. Hoe staat de Staatssecretaris nu tegenover een garantiefonds voor vouchers? Waarom acht zij een dergelijke fonds wel of niet wenselijk? Als de Staatssecretaris een dergelijke tegemoetkoming wenselijk acht, hoe wordt deze vormgegeven? Is hier al een plan voor? Als een plan nog niet bestaat, kan de Staatssecretaris toelichten of aan een dergelijk plan wel gewerkt wordt?

Het kabinet gaat er vanuit dat ook in 2021 (grensoverschrijdend) reizen beperkt mogelijk is. Daarom wordt samen met de sector een voucherkredietfaciliteit uitgewerkt, die wordt beschreven in de brief van 9 december 2020 over de aanpassingen in het economische steun- en herstelpakket als gevolg van de ontwikkeling in de bestrijding van het coronavirus (Kamerstuk 35 420, V). Het doel van deze oplossing is om ervoor te zorgen dat reisorganisaties in staat zijn om vouchertegoeden van pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen uitgegeven tot en met 31 december 2020 terug te betalen aan consumenten. Reisorganisaties kunnen hiervoor een liquiditeitslening krijgen die vanaf 2022 moet worden terugbetaald. Met deze oplossing blijven de huidige garantiefondsen voldoende solvabel om onverhoopte faillissementen op te vangen. De Kamer wordt binnenkort nader geïnformeerd over de uitwerking, de voorwaarden en het toetsingskader van de voucherkredietfaciliteit.

---

¹⁴ Kamerstuk 35 420, nr. 133, p. 23.